

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
&
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

ΕΘΝΙΚΟΣ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΕΩΝ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
&
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ.
αρωγός
στην προσπάθεια του
Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων
για την προαγωγή της Δωρεάς Οργάνων

ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Ιούλιος-Σεπτέμβριος 2011

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ & ΧΡΟΝΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ

ΕΥΡΥ ΚΟΙΝΟ:ΟΜΑΔΙΚΕΣ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ

A/A	ΠΡΟΦΙΛ		
1	Άνδρες & Γυναίκες	18-30	Κάτοικοι Αθηνών
2		31-45	
3		45-60	
4		30-55	Κάτοικοι Θεσσαλονίκης

Η Έρευνα Πεδίου πραγματοποιήθηκε από:
2 Ιουλίου ως 5 Σεπτεμβρίου 2011

ΕΙΔΙΚΑ ΚΟΙΝΑ: ΑΤΟΜΙΚΕΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

A/A	ΠΡΟΦΙΛ
5	Ιατροί Εντατικολόγοι
5	Νοσηλεύτές ΜΕΘ
5	Λήπτες Μοσχεύματος

ΕΙΔΙΚΑ ΚΟΙΝΑ:ΜΙΝΙ ΟΜΑΔΙΚΕΣ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ

A/A	ΠΡΟΦΙΛ
1	Γυναίκες Έγκυες
2	Νοσηλεύτές
3	Εκπαιδευτικοί

ΑΥΘΟΡΜΗΤΑ ΣΧΟΛΙΑ

- Λέξεις – έννοιες που χαρακτηρίζουν τον λόγο του κοινού σχετικά με την Δωρεά Οργάνων:

Αλtruισμός

Ελπίδα

Κοινωνική
αλληλεγγύη

Υπέρβαση

Συνδρομή στην
επιστήμη

Αναγέννηση

ΑΠΟΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΑΥΘΟΡΜΗΤΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ

Αλτρουισμός

- Η Δωρεά Οργάνων αποτυπώνεται σαν μια πράξη άμεσα συνδεδεμένη με αλτρουιστικά συναισθήματα
 - <<Νιώθω πως προσφέρω στον συνάνθρωπο>>
 - <<Βοηθάω κι εγώ να σωθεί μια ανθρώπινη ζωή>>
 - <<Ακόμα και με τον θάνατο μου μπορώ να προσφέρω>>
- Η έννοια «Αλτρουισμός» αποτελεί κοινωνική αξία, η οποία προκύπτει από την ενσωμάτωση των αρχών του Χριστιανισμού. Αποκτά ιδιαίτερη βαρύτητα στο σημερινό περιβάλλον, όπου η ανάπτυξη του εγώ δεν μπορεί να υπάρξει εκτός του πεδίου του «Εμείς»

ΑΠΟΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΑΥΘΟΡΜΗΤΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ

Ελπίδα

- Η έννοια αυτή βιώνεται & ερμηνεύεται σε δύο επίπεδα
 - Ενίσχυση της δικής μου «αισιοδοξίας»/ «θετικότητας»
 - “Διατηρώ την Ελπίδα πως η Ανθρωπιά δεν έχει χαθεί στην εποχή μας”
=< ΚΕΝΤΡΟΜΟΛΟΣ Διάσταση
 - «Μετάγγιση» θετικότητας στο κοινωνικό σύνολο & δημιουργία κοινωνικού δεσμού
 - “Δίνω Ελπίδα στους συνανθρώπους μου”
=< ΦΥΓΟΚΕΝΤΡΟΣ Διάσταση

ΑΠΟΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΑΥΘΟΡΜΗΤΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ

Κοινωνική
αλληλεγγύη

- Εκφράζει την ανάγκη για συνοχή/ αλληλοστήριξη των ανθρώπων μέσα στο κοινωνικό γίγνεσθαι
 - <<Συμπαραστέκομαι και βοηθάω έναν συμπολίτη μου>>
 - <<Δεν είναι μόνο η οικογένεια μου και το συγγενικό μου περιβάλλον, αλλά και οι συνάνθρωποι μου που έχουν ανάγκη>>
- Υπόκειται η διάσταση ότι θα έχω αντίστοιχη αντιμετώπιση, αν βρεθώ σε δύσκολη θέση/ «δίνω για να πάρω»

ΑΠΟΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΑΥΘΟΡΜΗΤΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ

Υπέρβαση

- Εμπεριέχει μια διάσταση «νίκης»/ «δικαίωσης»/ «εξισορρόπησης της απώλειας»:
 - <<Δωρίζοντας τα όργανα του δικού μου ανθρώπου υπερβαίνω τον πόνο και νιώθω πως χάρισα την ζωή σε κάποιον άλλον άνθρωπο>>
- Σε μη συνειδητό επίπεδο, αγγίζει την ανάγκη του ανθρώπου να «αναμετρηθεί» με το «τέλος» και να αισθανθεί ότι μπορεί να το «ξεπεράσει»

ΑΠΟΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΑΥΘΟΡΜΗΤΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ

Αναγέννηση

- Έννοια που λειτουργεί «συναισθηματικά» καθώς καθιστά το θάνατο λιγότερο οδυνηρό και επιτρέπει την «ελπίδα», μέσα από την διάσταση της «ζωής που δεν χάθηκε»
 - <<Δεν πέθανε, αναγεννήθηκε>>
 - <<Συνεχίζει να ζει μέσα από κάποιον άλλο άνθρωπο>>
 - «Είναι συγκινητικό να ξέρεις ότι η καρδιά του παιδιού σου χτυπάει μέσα σε έναν άλλο άνθρωπο»

ΑΠΟΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΑΥΘΟΡΜΗΤΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ

Συνδρομή στην
επιστήμη

- Σε ένα περισσότερο ορθολογικοποιημένο επίπεδο, η Δωρεά Οργάνων καταγράφεται ως ένα μέσο μείωσης του κόστους του συστήματος Υγείας
 - << Το κόστος της αιμοκάθαρσης είναι πολύ μεγάλο>>
 - << Η αιμοκάθαρση είναι μια διαδικασία που επιβαρύνει πολύ τα ασφαλιστικά ταμεία και στερεί ποιότητα ζωής στους νεφροπαθείς>>
- Με τον τρόπο αυτό, το κοινό θεωρεί ότι θα εξοικονομηθούν κονδύλια τα οποία θα μπορέσουν να διατεθούν στην ιατρική έρευνα

ΑΠΟΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΑΥΘΟΡΜΗΤΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ

Πραγματικότητα?

ΌΜΩΣ

Το κοινό – στο σύνολο του (με εξαίρεση τον Ιατρικό κόσμο) εκφράζει μια σειρά από «προβληματισμούς» σε σχέση με την Ρεαλιστικότητα των παραπάνω/ «θα ίσχυαν σε έναν ιδανικό κόσμο»

Ειδικότερα, οι «ανησυχίες» εστιάζονται σε:

- Καχυποψία σε φαινόμενα εμπορευματοποίησης και εκμετάλλευσης της προσφοράς
- Την ανεπάρκεια εξοπλισμού και τεχνολογίας του ΕΣΥ
- Την καχυποψία προς την «ακεραιότητα» του ΕΣΥ/ Κρίση Εμπιστοσύνης (κυρίως από μη ιατρικό/ νοσηλευτικό κοινό)
 - «Πότε είναι κάποιος εγκεφαλικά νεκρός?»
 - «Ποιος το καθορίζει?» (σε ποιόν, με ποια κριτήρια)
- Την αίσθηση της αντίφασης με την Ορθόδοξη Θρησκεία
 - «Νόμος Θεού ή Νόμος του Ιπποκράτη?»
- Κάποιες ηθικές/ πολιτισμικές αναστολές
 - «Βεβήλωση του νεκρού»

ΑΠΟΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΑΥΘΟΡΜΗΤΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ

Το διάγραμμα που ακολουθεί συνοψίζει την στάση κάθε ομάδας κοινού
προς την Δωρεά Οργάνων

	ΝΙΩΘΩ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΟΦΕΛΟΣ
Ευρύ κοινό	Αλtruισμός	Εξάλειψη Παραεμπορίου
Εκπαιδευτικοί	Κοινωνική Αλληλεγγύη	Συνδρομή στην Επιστήμη
Νοσηλευτές	Προσφορά	Κοινωνική Ευθύνη
Έγκυες	Ελπίδα	Σωτηρία Μιας Ζωής
Ιατροί Εντατικολόγοι	Προσφορά Ζωής	Κοινωνική Ευθύνη
Νοσηλευτές ΜΕΘ	Προσφορά	
Λήπτες Μοσχεύματος	Αλtruισμός	Σωτηρία Μιας Ζωής

ΕΥΡΥ ΚΟΙΝΟ

Θετική Στάση & Διάθεση Συνηγορίας

- Οι πολίτες έδειξαν θετική διάθεση απέναντι στο νέο πλαίσιο για τις μεταμοσχεύσεις και ειδικότερα στην δωρεά οργάνων, που την θεωρούν **πράξη ανθρωπισμού και βοήθειας προς τον συνάνθρωπο**

«Σώζει Ζωές, είναι μια πράξη αγάπης για τον συνάνθρωπο»

«Θαύμασα τον Αυστραλό που του σκότωσαν το παιδί & είχε τη μεγαλοψυχία να δωρίσει τα όργανα»

ΕΝΤΑΤΙΚΟΛΟΓΟΙ –ΝΟΣΗΛΕΥΤΕΣ ΜΕΘ

- «Υπέρμαχοι» της ιδέας καθώς βιώνουν καθημερινά την ανάγκη για μοσχεύματα & αντιλαμβάνονται την δωρεά οργάνων ως ένα «Μέσον» Μεγιστοποίησης της Αποστολής τους, που τους δίνει την δυνατότητα να ενισχύσουν την συμβολή τους στην Ποιότητα Ζωής ή και στη Σωτηρία του Ασθενή
 - «ξέρεις τι είναι να χάνεις άνθρωπο γιατί δεν έχεις μόσχευμα & να ξέρεις ότι θα μπορούσες να έχεις!!!»
- Οι Νοσηλευτές ΜΕΘ/ Συντονιστές αισθάνονται «στρατευμένοι» στη συγκεκριμένη αποστολή
 - «Συγκλονίζομαι όταν νιώθω ότι γίνομαι κομμάτι μιας αλυσίδας ζωής»

ΌΜΩΣ

ΕΝΤΑΤΙΚΟΛΟΓΟΙ –ΝΟΣΗΛΕΥΤΕΣ ΜΕΘ

«Η δωρεά Οργάνων προκύπτει από την περίσσεια του συστήματος,όχι από την ένδεια αυτού»

*** Αναγνωρίζεται «Ένδεια» του συστήματος:**

- Δεν υπάρχουν Όργανα, αλλά ακόμη κι αν υπάρχουν καταλήγουν αναξιοποίητα, λόγω δυσλειτουργιών του συστήματος
- Δεν καταγράφονται κεντρικά όλοι οι Εγκεφαλικοί Θάνατοι
- **Ανεπαρκείς υποδομές στα Νοσοκομεία/** «εάν έχεις μια ζωή που μπορεί να σωθεί & έναν εγκεφαλικά νεκρό & μόνο ένα κρεβάτι ΜΕΘ, είσαι αντιμέτωπος με έναν άνθρωπο & ένα όργανο. Προηγείται ο άνθρωπος»
- **Οι συγγενείς συχνά δεν συναινούν/** «Η δωρεά οργάνων είναι μια προσφορά που κάνει η οικογένεια του θανόντος,κάτι που συχνά έρχεται σε αντίθεση με την ικανοποίηση των ανθρώπων από το σύστημα υγείας»

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΣΤΑΣΕΩΝ ΚΟΙΝΩΝ

ΛΗΠΤΕΣ ΜΟΣΧΕΥΜΑΤΩΝ

***Το συγκεκριμένο κοινό υπεραμύνεται της ιδέας έχοντας βιώσει την ταλαιπωρία & την αναμονή ετών για την εύρεση μοσχεύματος (παράδειγμα νεφροπαθούς με αναμονή 14,5 ετών)**

«Κανείς δεν μπορεί να καταλάβει πόσο «απάνθρωπο» είναι να διψάς και να μην μπορείς να πιεις νερό»

***Περιγράφουν την δωρεά οργάνων ως «Λύτρωση» και θεωρούν πως εκτός από αλτρουιστική πράξη είναι & επιτακτική ανάγκη**

«Όταν χτύπησε το τηλέφωνο & με ειδοποίησαν πως βρέθηκε μόσχευμα, έκλαιγα από την χαρά μου»

*** Βιώνουν το όφελος/ «μπορώ να ζω σαν Κανονικός άνθρωπος, μακάρι να μπορούσα να το φωνάξω για να δουν όλοι ότι η Δωρεά Οργάνων είναι δώρο Θεού»**

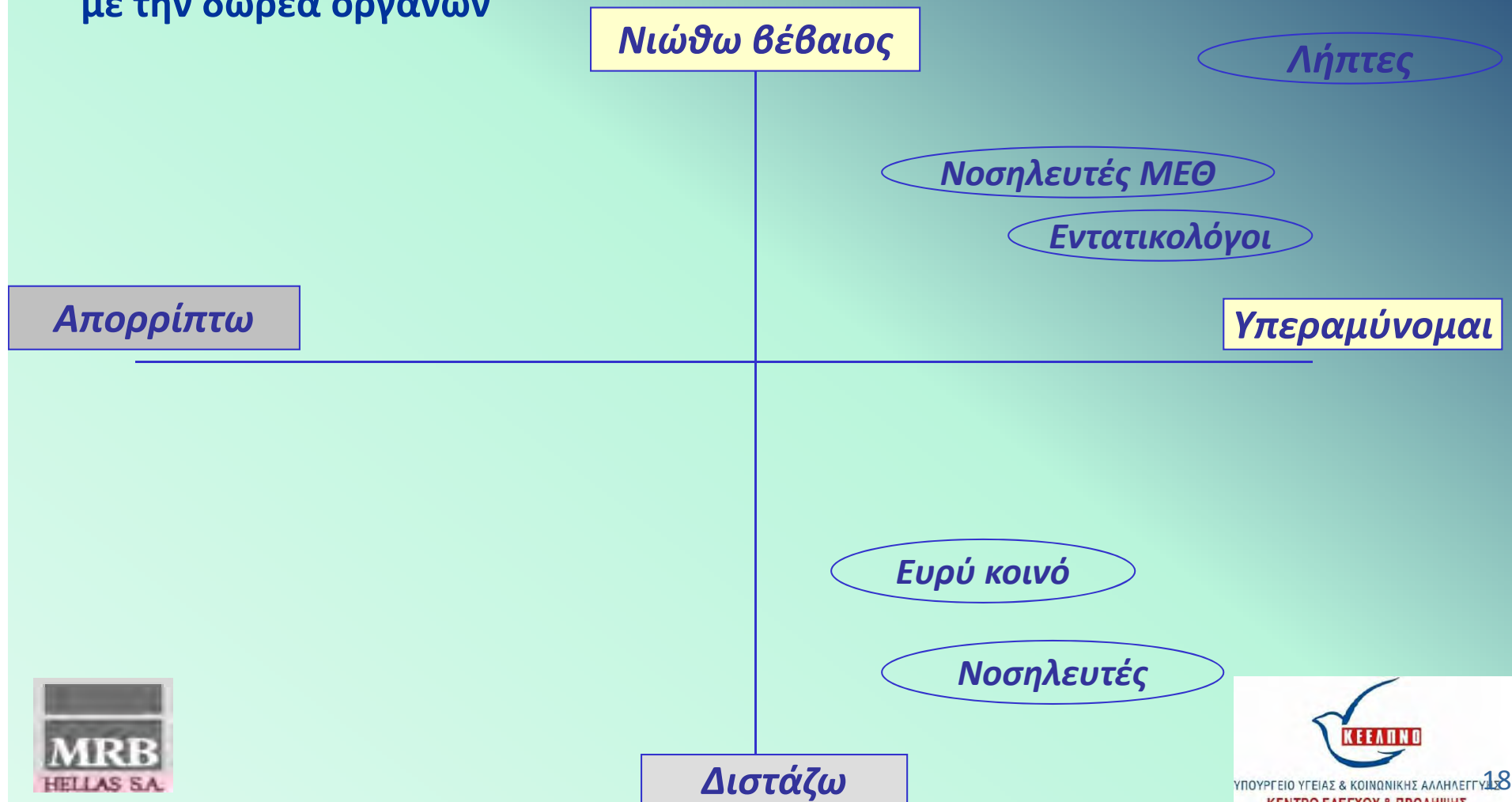
ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΣΤΑΣΕΩΝ ΚΟΙΝΩΝ

Απεικονίζοντας την συναισθηματική στάση κάθε τύπου κοινού:

Ευρύ κοινό	Είναι Καλό, αλλά Γίνεται?
Εκπαιδευτικοί	Είναι Πράξη Ανωτερότητας & Ανύψωσης, αλλά με ποιες Δικλείδες Ασφαλείας?
Νοσηλευτές	Λέω Μπράβο, αλλά το ΕΣΥ μπορεί?
Έγκυες	Είναι Καλό, αλλά Γίνεται?
Ιατροί Εντατικολόγοι	Πρέπει <να αυξηθούν οι δωρητές>, αλλά προϋποθέτει <αλλαγές στο ΕΣΥ>
Νοσηλευτές ΜΕΘ	
Λήπτες Μοσχεύματος	Εμείς Σωθήκαμε, ας το μάθει όλος ο κόσμος!!!

ΣΥΝΟΨΙΖΟΝΤΑΣ

- Το παρακάτω διάγραμμα περιγράφει σχηματικά την στάση του κοινού σχετικά με την δωρεά οργάνων

ΣΥΝΟΨΙΖΟΝΤΑΣ

- Το παρακάτω διάγραμμα περιγράφει σχηματικά την στάση του κοινού σχετικά με την δωρεά οργάνων

Νιώθω βέβαιος

Λήπτες

Το «Διστάζω» αποτελεί τον πιο σημαντικό φραγμό συστράτευσης του ακροατηρίου (εκτός ληπτών) στο θέμα της «Δωρεάς Οργάνων»

νομαι

Ανάγκη Ενημέρωσης
& Δημιουργίας Θετικών Παραστάσεων

Ευρύ κοινό

Νοσηλευτές

Διστάζω

- Κατά συνέπεια, κομβικές έννοιες που αποτελούν «ψυχή» της έννοιας «Δωρεά Οργάνων», όπως είναι:
 - **Αλτρουϊσμός**
 - **Ελπίδα**
 - **Κοινωνική Αλληλεγγύη**
 - **Υπέρβαση**
 - **Αναγέννηση**
 - **Συνδρομή στην Επιστήμη**

Δεν ενεργοποιούνται μονοσήμαντα, αλλά «σκιάζονται» από την διάσταση του Κυνισμού, που αντανακλά τη φοβικότητα του κοινού

εμπιστοσύνη

Γνωρίζουμε και εμπεδώνουμε
αίσθημα ασφάλειας στους
Έλληνες πολίτες....

- όπλο η πραγματική δέσμευση για την προαγωγή της Δωρεάς Οργάνων
- η αποφασιστικότητα διασφάλισης του απαραίτητου πλαισίου «Διαφάνειας» & «Χρηστών Διαδικασιών»

Με άλλα λόγια, η Δωρεά Οργάνων είναι για εμάς
«Οχυρωμένη Περιοχή» & όχι απλά
«ευχολόγιο καλών προθέσεων»

Το ΚΕ.ΕΛ.Π.ΝΟ.
αρωγός
στην προσπάθεια του
Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων

- Υποστήριξη στελέχωσης ΕΟΜ
- Έναρξη στοχευόμενης εκστρατείας για το ευρύ κοινό και ειδικές ομάδες
βάση της ολοκληρωμένης ποιοτικής έρευνας
- Ενεργή συμμετοχή στις πρωτοβουλίες- προγράμματα εκπαίδευσης και ενημέρωσης του ΕΟΜ